

Lovtidende A

2025

Udgivet den 6. december 2025

3. december 2025.

Nr. 1524.

Bekendtgørelse om Naturstyrelsens udtagning af arealer til etablering af klimalavbund-, kvælstofvådområde- og fosforvådområdeprojekter

I medfør af § 3, stk. 1, § 5, § 7, og § 19, stk. 1, i lov nr. 407 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v., fastsættes efter bemyndigelse:

Kapitel 1

Anvendelsesområde m.v.

§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse på Naturstyrelsens gennemførelse af projekter med følgende formål og indsats:

- 1) Reduktion af drivhusgasudledning ved etablering af klimalavbundsprojekter.
- 2) Fjernelse af kvælstof ved etablering af kvælstofvådområdeprojekter.
- 3) Fjernelse af fosfor ved etablering af fosforvådområder.

Stk. 2. Der kan til projekter efter § 1, stk. 1, endvidere indgå hensyn, der understøtter natur, miljø og klimatilpasning.

Stk. 3. Støtte i form af lodsejerkompensation efter denne bekendtgørelse ydes i overensstemmelse med Europa-Kommissionens statsstøttegodkendelse i medfør af EU-retningslinjerne for statsstøtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter, jf. EU-Tidende 2022, nr. C 845, side 1.

Stk. 4. Gennemførelsen af projekterne kan ske ved helt eller delvist køb af projektjord, køb af erstatningsjord, salg af disse, jordfordeling og aftale om lodsejerkompensation efter reglerne i denne bekendtgørelse. Jordfordeling varetages af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, jf. lov om jordfordeling og offentligt køb og salg af fast ejendom til jordbrugsmæssige formål m.m.

§ 2. Der kan efter reglerne i denne bekendtgørelse ydes støtte i form af lodsejerkompensation til private og offentlige lodsejere.

§ 3. Der kan ikke ydes støtte til lodsejere, der:

- 1) Ikke har efterkommet et krav om tilbagebetaling af tilskud, som EU-Kommissionen ved en tidligere afgørelse har erklæret ulovlig og uforenelig med det indre marked.
- 2) Har modtaget EU-støtte eller nationalt finansieret støtte til de samme støtteberettigede omkostninger, der ydes støtte til i henhold til denne bekendtgørelse.

- 3) Ikke overholder artikel 2, stk. 2, i Rådets forordning (EU) nr. 269/2014 af 17. marts 2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed med senere ændringer¹⁾.

- 4) Har påbegyndt projektet.

- 5) Er kriseramt virksomhed.

Stk. 2. Ved kriseramt virksomhed forstås, en virksomhed, for hvilken mindst én af følgende omstændigheder indtræffer:

- 1) For virksomheder med begrænset ansvar²⁾, når over halvdelen af dets tegnede selskabskapital³⁾ er forsvundet som følge af akkumulerede tab. Dette er tilfældet, når der ved fratrækning af de akkumulerede tab fra reserverne (og alle andre poster, der almindeligvis betragtes som en del af virksomhedens egenkapital) fremkommer et negativt akkumuleret beløb på over halvdelen af den tegnede kapital.
- 2) For virksomheder, hvori mindst nogle af selskabsdeltaerne hæfter ubegrænset for virksomhedens gæld⁴⁾, når over halvdelen af selskabskapitalen, som er opført i virksomhedens regnskaber, er forsvundet som følge af akkumulerede tab.
- 3) Når virksomheden er under konkursbehandling eller opfylder kriterierne for konkursbehandling på begæring af dens kreditorer.
- 4) Når virksomheden ikke opfylder definitionen i bilag I til Kommissionens forordning (EU) nr. 2022/2472 af 14. december 2022⁵⁾ om små- og mellemstore virksomheder og i de seneste to år har haft og stadig har
 - a) en gældsandel, dvs. et forhold mellem bogført gæld og egenkapital, på over 7,5, og
 - b) en EBITDA-rentedækningsgrad på under 1,0.

Kapitel 2

Kriterier for gennemførelse af klimalavbund-, kvælstofvådområde- og fosforvådområdeprojekter

§ 4. For at lodsejere kan indgå i gennemførelse af klimalavbund-, kvælstofvådområde- eller fosforvådområdeprojekter skal følgende projektkriterier være opfyldt:

- 1) Projektområdet er mindst 10 hektar for klima-lavbund- og kvælstofvådområdeprojekter og mindst 2 hektar for fosforprojekter.
- 2) Klima-lavbundsprojekter, jf. § 1, stk. 1, nr. 1, er beliggende på helt eller delvist kulstofrige lavbundsjord med minimum 6 pct. organisk kulstofindhold, jf. ”Tørverig lavbund 6% og derover” <https://kort.lbst.dk/765>.
- 3) Kvælstofvådområdeprojekter, jf. § 1, stk. 1, nr. 2, er beliggende i et eller flere opland(-e) med kvælstofindsatsbehov, jf. bilag 1, tabel 1 og 2.
- 4) Fosforvådområdeprojekter, jf. § 1, stk. 1, nr. 3, er beliggende umiddelbart opstrøms en sø med et fosforindsatsbehov, jf. bilag 2, jf. ”Målsatte søer med indsatsbehov” <https://kort.lbst.dk/765>.
- 5) Projektet medfører ikke forøget fosforudledning, der har en væsentlig negativ effekt på omgivelser.
- 6) Projektet fremmer naturlig hydrologisk tilstand i projektområdet.
- 7) Projektet er omkostningseffektivt, jf. stk. 3-6.

Stk. 2. Hvis projektet ligger i et område uden kvælstofindsatsbehov og ikke har overlap med kulstofkortet, kan kriteriet i stk. 1, nr. 2, fraviges, hvis Naturstyrelsen kan sandsynliggøre, at kulstofkortet ikke er retvisende.

Stk. 3. Et klima-lavbundsprojekt, der har en omkostningseffektivitet på mere end 20.000 kr. pr. ton CO₂ ækvivalenter, anses ikke som omkostningseffektivt, jf. dog stk. 6.

Stk. 4. Et kvælstofvådområdeprojekt, der har en omkostningseffektivitet på mere end 5.100 kr. pr. kg kvælstof, anses ikke som omkostningseffektivt, jf. dog stk. 6.

Stk. 5. Et fosforvådområdeprojekt, der har en omkostningseffektivitet på mere end 16.500 kr. pr. kg fosfor, anses ikke som omkostningseffektivt, jf. dog stk. 6.

Stk. 6. En samlet pris, der overstiger maksimumomkostningerne for projektets omkostningseffektivitet, jf. stk. 3-5, kan efter en konkret vurdering anses som omkostningseffektiv, hvis projektet vil have en betydelig effekt i forhold til formålet med klima- lavbund-, kvælstof – eller fosforindsatsen.

Stk. 7. Hvis en lodsejer er privat lodsejer, skal lodsejer, inden indgåelse af bindende aftale om lodsejerkompensation med Naturstyrelsen, erklære ikke at være omfattet af gruppen kriseramte virksomheder og virksomheder, der ikke har tilbagebetalt ulovlig statsstøtte, jf. § 3, stk. 1, nr. 1 og 5.

Kapitel 3

Oplysning om kompensation

§ 5. Naturstyrelsen yder lodsejerkompensation og afholder udgifter til ikke-produktive investeringer som forundersøgelser, jordfordeling, anden forberedelse og fysisk gennemførelse af projektet, projektledelse samt tinglysning af servitut. Lodsejerkompensationen ydes enten i overensstemmelse med reglerne i § 6 eller § 7.

Stk. 2. Lodsejerkompensation efter § 8 ydes uanset, om der ydes lodsejerkompensation efter § 6 eller § 7.

Kompensation for ophør af landbrugsdrift

§ 6. Der kan ydes lodsejerkompensation i form af engangskompensation for ophør af landbrugsdrift efter følgende satser, jf. dog stk. 5:

- 1) Jord i omdrift: 82.500 kr. pr. hektar.
- 2) Permanent græs: 35.500 kr. pr. hektar.
- 3) Naturarealer: 4.500 kr. pr. hektar.

Stk. 2. De satser, der er nævnt i stk. 1, nr. 1 og 2, er betinget af, at arealet inden for referenceperioden, jf. stk. 3, har haft en arealanvendelse, der er omfattet af en eller flere af afgrødekoderne i bilag 3 og 4 eller en eller flere tidligere anvendte afgrødekoder, der er afløst af afgrødekoder i bilag 3 og 4.

Stk. 3. Ved referenceperioden forstås perioden fra den 1. januar 2017 til og med den 31. december 2021.

Stk. 4. Hvis der i referenceperioden ikke er registreret afgrødekoder, eller der er fejl i de registrerede afgrødekoder, skal lodsejerne indsende dokumentation for arealanvendelsen, inden Naturstyrelsen indgår bindende aftaler med lodsejerne og projektet etableres.

Stk. 5. For fosforvådområdeprojekter kan der meddeles lodsejerkompensation i henhold til stk. 1 fra den 1. januar 2027 og frem til og med 31. december 2028.

Kompensation for værditab

§ 7. Der kan ydes lodsejerkompensation i form af kompensation for værditab, jf. bekendtgørelse om kompensation for tab af markedsværdi på arealer ved ekstensivering i forbindelse med vand- og klimaprojekter og klima-lavbund, kvælstofvådområde- og fosforvådområdeprojekter, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Der kan desuden ydes lodsejerkompensation i form af kompensation for værditab, jf. bekendtgørelse om kompensation for tab af markedsværdi på arealer ved ekstensivering i forbindelse med vand- og klimaprojekter og klima-lavbund, kvælstofvådområde- og fosforvådområdeprojekter, til lodsejere der har indgået bindende aftaler om klima-lavbundsprojekter efter bekendtgørelse om udtagning af kulstofrige lavbundsjord med henblik på genopretning af naturlig hydrologi (klima-lavbundsprojekter), og som endnu ikke har fået tinglyst servitut med henblik på udbetaling af engangskompensation.

Stk. 3. For fosforvådområdeprojekter kan der meddeles lodsejerkompensation i henhold til stk. 1 fra den 1. januar 2027 og frem til og med 31. december 2028.

Kompensation for nødvendige varige driftsomkostninger

§ 8. Der kan ydes lodsejerkompensation til lodsejere for nødvendige varige driftsomkostninger, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Lodsejerkompensation, jf. stk. 1, gives som de minimis-støtte i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EU) nr. 1408/2013 af 18. december 2013 med senere ændringer om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren.

Stk. 3. Lodsejere, der modtager kompensation efter stk. 1, skal afgive en erklæring til Naturstyrelsen om, at de med

denne kompensation ikke vil komme til at modtage en samlet de minimis-støtte på over 50.000 Euro over en treårig periode. Erklæringen skal afgives inden lodsejer indgår en bindende aftale med Naturstyrelsen.

Stk. 4. For fosforvådområdeprojekter kan der meddeles lodsejerkompensation i henhold til stk. 1 fra den 1. januar 2027 og frem til og med 31. december 2028.

Kapitel 4

Tinglysning af deklaration

§ 9. Naturstyrelsen foranlediger tinglysning af en servitut på samtlige ejendomme inden for projektområdet om fastholdelse af naturlig hydrologi i videst muligt omfang. I servituttens skal Naturstyrelsen være anført som påtaleberettiget.

Stk. 2. Servituttens skal indeholde bestemmelser om følgende:

- 1) Arealerne skal permanent henligge som kvælstofvådområde, lavbundsområde eller fosforvådområde og fastholdes som græs eller naturarealer med naturlig vandstand.
- 2) Arealerne må ikke omlægges.
- 3) Arealerne må ikke tilføres gødning, bortset fra den gødning, der efterlades af græssende husdyr.
- 4) Arealerne må ikke tilføres jordforbedringsmidler.
- 5) Arealerne må ikke tilføres sprøjtemidler i form af pesticider, insekticider og lignende.
- 6) Arealerne må ikke anvendes til etablering af produktionskov eller energi-, lav- eller stævningskov.
- 7) Arealerne må ikke anvendes til dyrkning af afgrøder, herunder ikke anvendes til frøproduktion og til dyrkning af energiafgrøder, prydvekster, pyntegrønt og juletræer, hvilket dog ikke er til hinder for, at græs og anden plantevækst på arealerne kan anvendes til græsning, slået, rørskaer, høst af biomasse eller lignende.
- 8) Der må ikke tilskudsfodres på arealerne. Tilskudsfodring af kalve under 6 måneder i kalveskjul og halm til strøelse er dog tilladt. Mineraler betragtes ikke som tilskudsfoder.
- 9) Aktiviteter, bortset fra græsning, som ejere og forpagtere iværksætter eller tillader på den del af arealerne, der ligger nærmere end 5 meter fra åbne vandløb, søer over 100 m² og kystlinjer, skal udføres på en måde, der ikke medfører erosion af nævnte del af arealerne. Afstanden beregnes fra vandløbets eller søens øverste kant eller for så vidt angår kystlinjer fra årets normale højeste vandstandslinje.
- 10) Kontrolmyndigheden skal have adgang til projektområdet i forbindelse med kontrol.
- 11) Adgang til projektområdet er nødvendig for at kunne opfylde bestemmelser vedrørende vedligeholdelse af anlæg.
- 12) Den naturtype og tilstand, der dannes som følge af de bestemmelser, der tinglyses i medfør af bestemmelser i denne bekendtgørelse, er ikke omfattet af undtagelsesreglen (1-årsreglen), i § 2, stk. 1 og 3, i bekendtgørelsen om beskyttede naturtyper.

- 13) Den, Naturstyrelsen bemyndiger dertil, skal have adgang til arealer i projektområdet i forbindelse med målinger af effekten på klima, natur og vandmiljø, herunder til at tage jord- og vandprøver.

Stk. 3. Naturstyrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra forpligtelserne i stk. 2, nr. 4, 5, 6, 8 og 9, 1. pkt., når det er foreneligt med projektets effekter.

Stk. 4. Naturstyrelsen kan dispensere fra stk. 2, nr. 2, med henblik på at fremme biodiversitet ved tilplantning.

Kapitel 5

Revisionsklausul

§ 10. Naturstyrelsen kan ændre i betingelserne for kompensation efter denne bekendtgørelse, hvis der sker ændringer i de obligatoriske normer, standarder, krav eller forpligtelser, som påhviler lodsejer.

Stk. 2. Hvis betingelserne for kompensation ændres i medfør af stk. 1, kan lodsejeren indgive erklæring om, at ændringerne ikke accepteres. Når erklæringen modtages i Naturstyrelsen, nedsættes kompensationen til det beløb, der svarer til de udgifter, der allerede er afholdt forud for indsendelsen af erklæringen.

Stk. 3. Erklæringen indgives til Naturstyrelsen på et særligt skema, som kan tilgås på Naturstyrelsens hjemmeside. Den underskrevne erklæring sendes elektronisk til Naturstyrelsen.

Kapitel 6

Udbetaling af kompensation

§ 11. Udbetaling af kompensation efter §§ 6-8 sker efter indgåelse af aftale og tinglysning af deklaration eller i forbindelse med jordfordelingskendelse.

Kapitel 7

Tilbagebetaling

§ 12. Lodsejerkompensation kan kræves helt eller delvist tilbagebetalt, hvis modtager af lodsejerkompensation

- 1) har givet urigtige eller vildledende oplysninger om eller har fortiet oplysninger af betydning for gennemførelse af projektet eller udbetaling af kompensation,
- 2) tilsidesætter sine pligter ifølge tinglyst servitut, jf. § 9, stk. 2,
- 3) ikke overholder kriterierne i § 4, stk. 1, nr. 1-7 og stk. 6,
- 4) ikke overholder betingelserne i § 6, stk. 2 og 4, § 8, stk. 3, eller
- 5) tilsidesætter sine pligter efter § 8, § 15, stk. 1 og 2, eller § 16, stk. 1, i lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.

Stk. 2. Lodsejerkompensation kan kræves helt eller delvist tilbagebetalt, hvis forudsætningerne for lodsejerkompensation i øvrigt er væsentligt ændrede.

Kapitel 8

Ikrafttræden

§ 13. Bekendtgørelsen træder i kraft den 8. december 2025, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 7 har virkning fra den 1. januar 2026.

Stk. 3. Der kan ikke indgås bindende aftaler med lodsejer eller udbetales lodsejerkompensation efter reglerne i denne

bekendtgørelse, før EU-Kommissionen har godkendt støtteordningen.

Naturstyrelsen, den 3. december 2025

PETER ILSØE

/ Kristian Bjarno Hansted

-
- ¹⁾ Rådets forordning (EU) nr. 269/2014 af 17. marts 2014 om restriktive foranstaltninger over for tiltag, der underminerer eller truer Ukraines territoriale integritet, suverænitet og uafhængighed, EU-Tidende 2014, nr. L 78, s. 6, som senest ændret ved Rådets gennemførelsesforordning (EU) 2025/933 af 20. maj 2025, EU-Tidende, L af 13. september 2024.
 - ²⁾ Der henvises navnlig til de typer virksomheder, som er nævnt i bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF, EU-Tidende 2013, nr. L 182 af 29. juni 2013, s. 19.
 - ³⁾ Hvor det er relevant, omfatter kapital enhver overkurs.
 - ⁴⁾ Det drejer sig særligt om de selskabsformer, der er nævnt i bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF, EU-Tidende 2013, nr. L 182 af 29. juni 2013, s. 19.
 - ⁵⁾ Kommissionens forordning (EU) nr. 2022/2472 af 14. december 2022 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter, EU-Tidende 2022, nr. L 327 af 21. december 2022, side 1.

Bilag 1**Oversigt over prioritering af tilsagn for klima-lavbund-, kvælstofvådområde- og fosforvådområdeprojekter for alle kystvanddeloplande**

Nedenfor fremgår en liste over samtlige 108 kystvanddeloplande sorteret efter deres foreløbige indregning af udtagningsindsatsen fra Vandområdeplanernes bilag 1:

- Tabel 1 angiver hvilke kystvanddeloplande med særligt højt kvælstofindsatsbehov og foreløbig indregning af udtagningsindsatser.
- Tabel 2 angiver hvilke kystvanddeloplande med kvælstofindsatsbehov og ingen foreløbig indregning af udtagningsindsatser.

Tabel 1

Kystvanddeloplande med særligt højt kvælstofindsatsbehov og foreløbig indregning af udtagningsindsatser

Kystvanddelopland, navn	Foreløbig indregning af udtagningsindsats, ton N	Fordelt indsatsbehov til kyst, ton N
Knudedyb	1.556,9	2.008,7
Ringkøbing Fjord	1.177,7	1.685,8
Hjarbæk Fjord	680,7	873,9
Isefjord, indre	330,0	542,9
Thisted Bredning	312,9	522,8
Grådyb	305,6	637,4
Nissum Fjord, Felsted Kog	304,5	471,6
Bjørnholms Bugt, Riisgårde Bredning, Skive Fjord og Lovns Bredning	244,5	572,6
Kolding Fjord, indre	196,9	302,5
Halkær Bredning	160,8	237,3
Mariager Fjord, indre	151,1	216,8
Rødsand og Bredningen	134,2	279,0
Roskilde Fjord, ydre	98,5	181,5
Nissum Fjord, ydre	74,2	129,5
Nissum Bredning	64,3	217,6
Roskilde Fjord, indre	62,0	135,6
Grønsund	50,3	133,0
Løgstør Bredning	45,8	212,1
Det sydfynske Øhav	44,9	164,3
Aborg Minde Nor	41,1	85,7
Haderslev Fjord	38,8	89,4
Nærrå Strand	38,7	65,3
Juvre Dyb	38,6	88,8
Gamborg Fjord	33,2	59,2
Præstø Fjord	31,6	116,9
Kås Bredning og Venø Bugt	28,3	311,6

Bredningen	27,5	56,7
Kolding Fjord, ydre	27,4	33,7
Holckenhavn Fjord	26,0	119,8
Nakskov Fjord	19,9	124,6
Hejlsminde Nor	18,3	77,1
Stege Nor	17,4	24,2
Nissum Fjord, mellem	14,5	43,9
Lillebælt, Snævringen	14,2	29,8
Åbenrå Fjord	13,8	34,3
Avnø Vig	12,9	34,8
Kattegat, Nordsjælland	6,2	107,0
Kløven	3,9	13,4
Genner Bugt	3,3	13,7
Faaborg Fjord	2,9	7,5
Lindelse Nor	2,5	16,8
Lillebælt, Bredningen	2,1	97,4
Augustenborg Fjord	0,6	37,1

Anm. : Det anførte kvælstofindsatsbehov er baseret på bilag 1 i vandområdeplanerne 2021-2027. Det fordelte kvælstofindsatsbehov skal ikke kun løftes af udtagningsindsatsen, men også af CAP-indsatser og markreguleringen.

Kilde: Ministeriet for Grøn Trepert.

Tabel 2

Kystvanddeloplande der ikke ligger i områder med særligt højt kvælstofindsatsbehov, men ingen foreløbig indregning af udtagningsindsatser

Kystvanddelopland, navn	Foreløbig indregning af udtagningsindsats, ton N	Fordelt indsatsbehov til kyst, ton N
Isefjord, ydre	0	47,1
Basnæs Nor	0	31,8
Horsens Fjord, indre	0	230,8
Als Fjord	0	44,4
Als Sund	0	23,2
Jammerland Bugt og Musholm Bugt	0	488,8
Kerteminde Fjord	0	11,8
Storebælt, NV	0	63,9
Kertinge Nor	0	9,6
Nybøl Nor	0	21,9
Odense Fjord, Seden Strand	0	345,8
Helnæs Bugt	0	47,9
Vejle Fjord, ydre	0	103,6

Vejle Fjord, indre	0	86,2
Nordlige Lillebælt	0	116,5
Hjelm Bugt	0	34,6
Djursland Øst	0	108,3
Knebel Vig	0	3,1
Stege Bugt	0	51,5
Skælskør Fjord og Nor	0	5,7
Randers Fjord, ydre	0	23,6
Randers Fjord, indre	0	348,9
Lillestrand	0	2,6
Dybsø Fjord	0	13,0
Stavns Fjord	0	1,0
Horsens Fjord, ydre	0	5,5
Odense Fjord, ydre	0	10,1
Århus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav	0	55,0
Norsminde Fjord	0	17,3
Kalundborg Fjord	0	10,1
Karrebæk Fjord	0	167,6
Storebælt, SV	0	18,2
Flensborg Fjord, indre	0	2,7
Sejerø Bugt	0	19,6
Holsteinborg Nor	0	1,7
Ebeltoft Vig	0	0,5
Køge Bugt	0	12,7

Anm. : Det anførte kvælstofindsatsbehov er baseret på bilag 1 i vandområdeplanerne 2021-2027. Det fordelte kvælstofindsatsbehov skal ikke kun løftes af udtagningsindsatsen, men også af CAP-indsatser og markreguleringen. De områder, der har et kvælstofindsatsbehov, men som ikke kan få løbende tilsagn vurderes foreløbigt at kunne løfte deres kvælstofindsatsbehov ved markregulering og CAP-indsatser

Kilde: Ministeriet for Grøn Trepert.

Bilag 2**Søer med behov for reduktion af fosforbelastning, jf. § 4 stk. 1, nr. 4**

Hovedvandop-land ¹⁾	Sønavn	Primær beliggenhedskom-mune	Kommu-nenr.	Indsatsbehov (Kg P/år)
1.10	Bønstrup Sø	Kolding	621	22
1.10	Fidde Sø	Varde	573	62
1.10	Filsø - Mellemsø	Varde	573	2490
1.10	Filsø - Søndersø	Varde	573	828
1.10	Jels Midtsø	Vejen	575	115
1.10	Jels Oversø	Vejen	575	213
1.10	Marbæk Sø - Vest	Esbjerg	561	75
1.10	Munkesø	Esbjerg	561	178
1.10	Søgård Sø	Kolding	621	843
1.10	Søvigsund Sø	Varde	573	451
1.11	Dons Nørresø	Kolding	621	253
1.11	Dons Søndersø	Kolding	621	887
1.11	Ejsbøl Sø	Haderslev	510	52
1.11	Engelsholm Sø	Vejle	630	91
1.11	Fuglsø	Haderslev	510	77
1.11	Fårup Sø	Vejle	630	112
1.11	Gråsten Slotssø	Sønderborg	540	233
1.11	Haderslev Dam	Haderslev	510	2220
1.11	Hejlskov Sø	Vejle	630	11
1.11	Hindemaj	Haderslev	510	1423
1.11	Ketting Nor	Sønderborg	540	194
1.11	Lillehav	Sønderborg	540	258
1.11	Mjang Dam	Sønderborg	540	346
1.11	Nordborg Sø	Sønderborg	540	183
1.11	Oldenor	Sønderborg	540	27
1.11	Rands Fjord	Vejle	630	1786
1.11	Sandbjerg Mølle-dam	Sønderborg	540	136
1.11	Stallerup Sø	Kolding	621	1339
1.11	Vedbøl Sø	Haderslev	510	167
1.12	Nordby Sø	Assens	420	84
1.12	Sønderby Sø	Assens	420	12
1.13	Brændegård Sø	Faaborg-Midtfyn	430	41
1.13	Langesø	Nordfyns	480	56
1.13	Nr. Søby Sø	Faaborg-Midtfyn	430	87
1.13	Søbo Sø	Assens	420	51
1.14	Gammelmølle Sø	Nyborg	450	17
1.14	Hjulby Sø	Nyborg	450	185
1.14	Kobbermose	Nyborg	450	30

1.14	Vomme Sø	Kerteminde	440	22
1.15	Hvidkilde Sø	Svendborg	479	184
1.15	Ollerup Sø	Svendborg	479	482
1.15	Sørup Sø	Svendborg	479	19
1.2	Borbjerg Møllesø	Holstebro	661	61
1.2	Bredmose Fjends	Viborg	791	32
1.2	Brokholm Sø	Skive	779	775
1.2	Ferring Sø	Lemvig	665	880
1.2	Flade Sø	Thisted	787	229
1.2	Flyndersø nordlige del	Skive	779	391
1.2	Glenstrup Sø	Mariagerfjord	846	737
1.2	Gravlev Sø	Rebild	840	64
1.2	Hauge Sø	Silkeborg	740	24
1.2	Hjerk Nor	Skive	779	1082
1.2	Holmgård Sø	Holstebro	661	451
1.2	Horn Sø	Lemvig	665	415
1.2	Hygum Nor	Lemvig	665	444
1.2	Jølby Nor	Morsø	773	3119
1.2	Kallerup Kær	Struer	671	445
1.2	Kilen	Struer	671	857
1.2	Klejtrup Sø	Viborg	791	245
1.2	Klokkerholm Møllesø	Brønderslev	810	190
1.2	Kås Sø	Skive	779	129
1.2	Legind Sø	Morsø	773	103
1.2	Lemvig Sø	Lemvig	665	684
1.2	Louns Sø	Vesthimmerlands	820	15
1.2	Lund Fjord	Thisted	787	163
1.2	Lønnerup Fjord	Thisted	787	4702
1.2	Mellemvese	Lemvig	665	835
1.2	Møllerup Sø	Skive	779	626
1.2	Movsø	Viborg	791	292
1.2	Noret	Lemvig	665	406
1.2	Nørhå Sø	Thisted	787	2602
1.2	Nørremose Sø	Viborg	791	26
1.2	Nørrevese	Lemvig	665	553
1.2	Ove Sø	Thisted	787	4563
1.2	Rodenbjerg Sø	Thisted	787	3587
1.2	Rødsø	Viborg	791	206
1.2	Smedshave vese	Lemvig	665	371
1.2	Spøttrup Sø	Skive	779	348
1.2	Stubbergård Sø	Holstebro	661	55
1.2	Sønder Lem Vig	Skive	779	1239
1.2	Sønderveve	Lemvig	665	1227

1.2	Tjele Langsø	Viborg	791	1007
1.2	Vansø	Viborg	791	211
1.2	Vullum Sø	Thisted	787	139
1.2	Ørlevkloster Sø	Skive	779	129
1.2	Ørum Sø	Thisted	787	6338
1.2	Østerild Fjord	Thisted	787	1353
1.3	Hobro Vesterfjord	Mariagerfjord	846	1055
1.3	Kjellerup Sø	Mariagerfjord	846	41
1.4	Gødstrup Sø	Herning	657	50
1.4	Holstebro Vand- kraftsø	Holstebro	661	13064
1.5	Alling Sø	Silkeborg	740	857
1.5	Avnsø	Silkeborg	740	23
1.5	Borre Sø	Silkeborg	740	2798
1.5	Brassø	Silkeborg	740	1703
1.5	Bredvad Sø	Horsens	615	5016
1.5	Bryrup Langsø	Silkeborg	740	99
1.5	Engetved Sø	Silkeborg	740	136
1.5	Gudensø	Skanderborg	746	5257
1.5	Hald Sø	Viborg	791	191
1.5	Halle Sø	Horsens	615	318
1.5	Hinge Sø	Silkeborg	740	808
1.5	Hummel Sø	Silkeborg	740	52
1.5	Hund Sø	Silkeborg	740	10
1.5	Julso	Skanderborg	746	2776
1.5	Karlsø	Horsens	615	38
1.5	Køge Sø	Horsens	615	33
1.5	Loldrup Sø	Viborg	791	461
1.5	Mossø	Skanderborg	746	2432
1.5	Mørke Mose, nord	Syddjurs	706	221
1.5	Mørksø N f. Salten Lang	Silkeborg	740	19
1.5	Naldal Sø	Horsens	615	15
1.5	Ormstrup Sø	Viborg	791	26
1.5	Salten Langsø	Horsens	615	758
1.5	Silkeborg Langsø midt	Silkeborg	740	96
1.5	Silkeborg Langsø øst	Silkeborg	740	1030
1.5	Skanderborg Lillesø	Skanderborg	746	138
1.5	Skanderborg Sø	Skanderborg	746	1526
1.5	Stigsholm Sø	Horsens	615	329
1.5	Søbygård Sø	Favrskov	710	300
1.5	Viborg Søndremose	Viborg	791	25
1.5	Tange Sø	Silkeborg	740	7925

1.5	Thorsø	Silkeborg	740	108
1.5	Torup Sø	Silkeborg	740	10
1.5	Tåning Sø	Skanderborg	746	2476
1.5	Vedsø, Nonbo	Viborg	791	2125
1.5	Vedsø, Rindsholm	Viborg	791	3636
1.5	Vestbirk Sø	Horsens	615	4127
1.5	Viborg Nørresø	Viborg	791	736
1.5	Viborg Søndersø	Viborg	791	884
1.5	Vintmølle Sø	Viborg	791	374
1.5	Vrold Sø	Skanderborg	746	2242
1.5	Ørn Sø	Silkeborg	740	1396
1.6	Løvenholm Langsø	Norddjurs	707	12
1.6	Rugård Søndersø	Syddjurs	706	20
1.6	Rugård Østersø	Syddjurs	706	11
1.6	Stubbe Sø	Syddjurs	706	190
1.6	Vallum Sø	Syddjurs	706	47
1.6	Øje Sø	Syddjurs	706	12
1.7	Brabrand Sø	Aarhus	751	2647
1.7	Lading Sø	Skanderborg	746	12
1.7	Stilling-Solbjerg Sø	Skanderborg	746	978
1.8	Stadil Fjord	Ringkøbing-Skjern	760	972
1.8	Svanholm Sø	Herning	657	44
1.9	Bygholm Sø	Horsens	615	5110
1.9	Dallerup Sø	Horsens	615	49
1.9	Nørrestrand	Horsens	615	3071
1.9	Tebstrup Sø	Skanderborg	746	88
2.1	Bliden	Kalundborg	326	19
2.1	Dyssemose	Holbæk	316	19
2.1	Gudmindrup Mose	Odsherred	306	102
2.1	Tissø	Kalundborg	326	1439
2.2	Arresø	Gribskov	270	2244
2.2	Buesø	Lejre	350	1407
2.2	Favrholm Sø	Hillerød	219	91
2.2	Frederiksborg Slotssø	Hillerød	219	98
2.2	Gundsømagle Sø	Roskilde	265	639
2.2	Kornerup Sø	Lejre	350	1601
2.2	Selsø Sø	Frederikssund	250	176
2.2	Store Kattinge Sø	Lejre	350	1394
2.2	Stormosen	Egedal	240	32
2.2	Svogerslev Sø	Lejre	350	1671
2.2	Torbenfeld Sø	Holbæk	316	36
2.3	Bagsværd Sø	Gladsaxe	159	10
2.3	Birkerød Sø	Rudersdal	230	11
2.3	Bøgeholm Sø	Helsingør	217	27

2.3	Donse Storedam	Fredensborg	210	48
2.3	Furesø	Lyngby-Taarbæk	173	172
2.3	Hornbæk Sø	Helsingør	217	29
2.3	Lyngby Sø	Gladsaxe	159	339
2.3	Sjælsø	Hørsholm	223	259
2.3	Skåningedam	Helsingør	217	79
2.3	Søllerød Sø	Rudersdal	230	44
2.3	Utterslev Mose	Københavns	101	355
2.3	Vejlesø	Rudersdal	230	79
2.4	Borup Sø	Køge	259	53
2.4	Holmesø	Brøndby	153	416
2.4	Kimmerslev Sø	Køge	259	53
2.4	Stubbesø	Brøndby	153	71
2.5	Bavelse Sø	Næstved	370	5759
2.5	Glumsø Sø	Næstved	370	120
2.5	Gyrstinge Sø	Holbæk	316	537
2.5	Gørlev Sø	Ringsted	329	374
2.5	Haraldsted Langesø	Ringsted	329	325
2.5	Haraldsted Lillesø	Ringsted	329	321
2.5	Kongskilde Møllesø	Sorø	340	48
2.5	Nakskov Indrefjord	Lolland	360	943
2.5	Nysø v. Slagelse	Slagelse	330	14
2.5	Nørresø ved Maribo	Lolland	360	158
2.5	Pedersborg Sø	Sorø	340	98
2.5	Rosengård sø	Ringsted	329	22
2.5	Sorø Sø	Sorø	340	22
2.5	Søgård Sø v. Herlufmagle	Næstved	370	57
2.5	Tuel Sø	Sorø	340	145
2.5	Tystrup Sø	Sorø	340	1397
2.6	Even	Vordingborg	390	10
2.6	Maglemosen	Vordingborg	390	12
2.6	Snesere Sø	Næstved	370	12
2.6	Stengård Sø	Lolland	360	115
3.1	Dammemose	Bornholms Regionsk.	400	20
1.11	Kruså Møllesø	Aabenraa	580	356
4.1	Lille Søgård Sø	Aabenraa	580	627
4.1	Store Søgård Sø	Aabenraa	580	718
1.5	Silkeborg Langsø vest	Silkeborg	740	97
1.8	Kragsø ved Hampen	Ikast-Brande	756	32
2.6	Rørsøen v. Nysted	Guldborgsund	376	16
2.5	Sø v. Keldernæs	Lolland	360	12
1.12	Tryggelev Nor	Langeland	482	86

- ¹⁾ Indsatsbehovet for fjernelse af fosfor for søer fremgår af bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Bilag 3

Afgrødekoder for arealer, der er omfattet af kompensationssatsen i § 6, stk. 1, nr. 1.	
Afgrødeko- de	Navn
1	Vårbyg
2	Vårhvede
3	Vårhavre
4	Blanding af vårsåede kornarter
5	Majs til modenhed
6	Vårhvede, brødhvede
7	Korn + bælgsæd under 50% bælgsæd
8	Vårspelt
9	Vinterspelt
10	Vinterbyg
11	Vinterhvede
13	Vinterhvede, brødhvede
14	Vinterrug
15	Vinterhybridrug
16	Vintertriticale
17	Blanding af efterårssåede kornarter
18	Korn og bælgsæd (over 50 % bælgsæd)
19	Majs til modenhed
21	Vårraps
22	Vinterraps
23	Rybs
24	Solsikke
25	Sojabønner
26	Linser
27	Kikærter
30	Ærter
31	Hestebønner
32	Sødlupin
35	Bælgsæd, flerårig blanding
36	Bælgsæd, andre typer til modenhed blanding
40	Oliehør
41	Spindhør
42	Hamp
51	Blanding bredbladet afgrøde, frø/kerne
52	Quinoa
53	Boghvede
54	Bælgsæd blanding
55	Vårrug
56	Vårtriticale

57	Vinterhavre
58	Sorghum
101	Rajgræsfrø, alm.
102	Rajgræsfrø, alm. 1. år, efterårsudlagt
103	Rajgræsfrø, ital.
104	Rajgræsfrø, ital. 1. år efterårsudlagt
105	Timothefrø
106	Hundegræsfrø
107	Engsvingelfrø
108	Rødsvingelfrø
109	Rajsvingelfrø
110	Svingelfrø, stivbladet
111	Svingelfrø, strand-
112	Engrapgræsfrø (marktype)
113	Engrapsgræsfrø (plænetype)
114	Rapgræsfrø, alm.
115	Hvenefrø, alm. og krybende
116	Rajgræs, hybrid
117	Rajgræs, efterårsudl. hybrid
118	Rajsvingelfrø, efterårsudlagt
120	Kløverfrø
121	Græsmarksbælgplanter
122	Kommenfrø
123	Valmuefrø
124	Spinatfrø
125	Bederoefrø
126	Blanding af markfrø til udsæd
149	Kartofler, lægge- (certificerede)
150	Kartofler, lægge- (egen opformering)
151	Kartofler, stivelses-
152	Kartofler, spise-
153	Kartofler, andre
154	Kartofler, spise- (proces, skrællet kogte)
155	Kartofler, pulver/granules-
156	Kartofler, friteret/chips/pommes frites
157	Kartofler, spise- tidligt høstede med efterafgrøder
160	Sukkerroer til fabrik
161	Cikorierødder
162	Blanding, andre industriafgr.
170	Græs til fabrik (omdrift)
171	Lucerne, slæt
172	Lucernegræs, over 25% græs til slæt inkl. eget foder
173	Kløver til slæt
174	Kløvergræs til fabrik
180	Gul sennep

182	Blanding af oliearter
210	Vårbyg, helsæd
211	Vårhvede, helsæd
212	Vårhavre, helsæd
213	Blandkorn, vårsået, helsæd
214	Korn og bælgssæd, helsæd, under 50% bælgssæd
215	Ærtehelssæd
216	Silomajs
217	Korn og bælgssæd, helsæd (over 50 % bælgssæd)
218	Silomajs med græsudlæg
220	Vinterbyg, helsæd
221	Vinterhvede, helsæd
222	Vinterrug, helsæd
223	Vintertriticale, helsæd
224	Blandkorn, efterårssået helsæd
230	Blanding af vårkorn, grønkorn
234	Korn og bælgssæd, grønkorn, under 50% bælgssæd
235	Blanding af vinterkorn, grønkorn
260	Græs med kløver/lucerne, under 50 % bælgpl. (omdrift)
261	Kløvergræs, over 50% kløver (omdrift)
262	Lucerne, lucernegræs, over 50% lucerne (omdrift)
263	Græs uden kløvergræs (omdrift)
264	Græs og kløvergræs uden norm, under 50 % kløver (omdrift)
265	Græs, slæt før vårsået afgrøde
266	Græs under 50% kløver/lucerne, ekstremt lavt udbytte (omdrift)
267	Græs under 50% kløver/lucerne, meget lavt udbytte (omdrift)
268	Græs under 50% kløver/lucerne, lavt udbytte (omdrift)
269	Græs, rullegræs
270	Græs til udegrise, omdrift
273	Lucerne til fabrik
277	Kløver til fabrik
280	Fodersukkerroer
281	Kålroer
282	Fodermarvkål
283	Fodergulerødder
284	Græs med vikke og andre bælgplanter, under 50 % bælgpl.
285	Græs og kløvergræs uden norm, over 50 % kløver (omdrift)
306	Græs i omdrift, uden udbetaling af økologi-tilskud
308	MFO-Slåningsbrak
310	Slåningsbrak
313	20-årig udtagning af agerjord med frivillig skovrejsning
320	Braklagte randzoner
324	Blomsterbrak
325	MFO-Blomsterbrak
327	MFO-bræmme, sommerslåning

328	MFO-bræmme med blomsterblanding
329	MFO-bræmme, miljøtilsagn
334	MFO-bræmme, forårsslåning
338	Brak, forårsslåning
339	MFO-brak, forårsslåning
342	Bestøverbrak
343	MFO-bestøverbrak
344	Brak langs vandløb og søer, forårsslåning (alternativ til efterafgrøder)
345	Brak langs vandløb og søer, sommerslåning (alternativ til efterafgrøder)
346	Brak, sommerslåning (til målrettet kvælstofregulering)
347	Brak, forårsslåning (til målrettet kvælstofregulering)
348	Brak langs vandløb og søer, forårsslåning (til målrettet kvælstofregulering)
349	Brak langs vandløb og søer, sommerslåning (til målrettet kvælstofregulering)
360	Vildtafgrøder
362	Paludikultur, omdriftsgræs
400	Asier
401	Asparges
402	Bladselleri
403	Blomkål
404	Broccoli
405	Courgette, squash
406	Grønkål
407	Gulerod
408	Hvidkål
409	Kinakål
410	Knoldselleri
411	Løg
412	Pastinak
413	Rodpersille
415	Porre
416	Rosenkål
417	Rødbede
418	Rødkål
420	Salat (friland)
421	Savoykål, spidskål
422	Spinat
423	Suktermajs
424	Ærter, konsum
425	Suktermajs med græsudlæg
426	Bønner, andre
429	Jordskokker, konsum
430	Bladpersille
431	Purløg

432	Krydderurter (undtagen persille og purløg)
434	Grøntsager, andre (friland)
440	Solhat
448	Medicinpl., en- og toårige
449	Medicinpl., stauder
450	Grøntsager, blandinger
483	Skovlandbrug med græs i omdrift
484	Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
485	Skovlandbrug med permanente afgrøder
486	Hønsegård uden plantedække
487	Skovlandbrug
489	Havtorn
491	Storfrugtet tranebær
492	Tyttebær
493	Surbær
494	Japan kvæde
495	Morbær
496	Medicinpl., vedplanter
497	Planteskolekulturer, vedplanter, til videresalg
498	Containerplads 4, vedplanter
499	Lukket system 3, vedplanter
501	Stauder
502	Blomsterløg
503	En- og to-årige planter
504	Solbær, stiklingeopformering
505	Ribs, stiklingeopformering
506	Stikkelsbær, stiklingeopformering
507	Hindbær, stiklingeopformering
508	Andre af slægten Vaccinium
509	Trækvæde
510	Melon
512	Rabarber
513	Jordbær
514	Solbær
515	Ribs
516	Stikkelsbær
517	Brombær
518	Hindbær
519	Blåbær
520	Surkirsebær uden undervækst af græs
521	Surkirsebær med undervækst af græs
522	Blomme uden undervækst af græs
523	Blomme med undervækst af græs
524	Sødkirsebær uden undervækst af græs
525	Sødkirsebær med undervækst af græs

526	Hyld
527	Hassel
528	Æbler
529	Pærer
530	Vindrue
531	Anden træfrugt
532	Anden buskfrugt
533	Rønnebær
534	Hyben
535	Bærmispel
536	Spisedruer
537	Valnød (almindelig)
538	Kastanje (ægte)
539	Blandet frugt
540	Tomater
541	Agurker
542	Salat (drivhus)
543	Grøntsager, andre (drivhus)
544	Snitblomster og snitgrønt
545	Potteplanter
547	Planteskolekulturer, stauder
548	Småplanter, en-årige
549	Lukket system 1, en-årige
550	Lukket system 2, stauder
551	Moskusgræskar
552	Mandelgræskar
553	Centnergræskar
560	Containerplads 1, frugtbuske
561	Containerplads 2, en-årige
562	Containerplads 3, stauder
563	Svampe, champignon
564	Containerplads
570	Humle
579	Tagetes, sygdomssanerende plante
591	Lavskov
592	Pil
593	Poppel
594	El
596	Elefantgræs
597	Rørgræs
598	Sorrel
599	Poppel (100-400 andre træer pr. ha)
602	MFO - Pil
603	MFO - Poppel
604	MFO - El

605	MFO - Lavskov
606	MFO - Poppel (100-400 andre træer pr. ha)
650	Chrysanthemum Garland, frø
651	Dildfrø
652	Kinesisk kålfrø
653	Karsefrø
654	Rucolafrø
655	Radisefrø (inklusive olieræddikefrø)
656	Bladbedefrø, rødbedefrø
657	Grønkålfrø
658	Gulerødsfrø
659	Kålfrø (hvid- og rødkål)
660	Persillefrø
661	Kørvelfrø
662	Majroefrø
663	Pastinakfrø
664	Skorzonerrod/skorzonerrodfrø
665	Havrerodfrø
666	Purløgsfrø
667	Timianfrø
668	Blomsterfrø
701	Grønkorn af vårbyg
702	Grønkorn af vårhvede
703	Grønkorn af vårhavre
704	Grønkorn af vårrug
705	Grønkorn af vårtriticale
706	Grønkorn af vinterbyg
707	Grønkorn af vinterhvede
708	Grønkorn af vinterhavre
709	Grønkorn af vinterrug
710	Grønkorn af hybridrug
711	Grønkorn af vintertriticale
920	Økologisk sommerbrak
921	Bar jord
975	Græs, slæt før vårsæt afgrøde

Bilag 4

Afgrødekoder for arealer, der er omfattet af kompensationssatsen i § 6, stk. 1, nr. 2.	
Afgrødekode	Navn
247	Miljøgræs MVJ-tilsagn (0 N), omdrift
250	Permanent græs, meget lavt udbytte
251	Permanent græs, lavt udbytte
252	Permanent græs, normalt udbytte
253	Miljøgræs MVJ-tilsagn (80 N), omdrift
254	Miljøgræs MVJ-tilsagn (0 N), permanent
255	Permanent græs, under 50% kløver/lucerne
256	Permanent kløvergræs, over 50% kløver/lucerne
257	Permanent græs, uden kløver
258	Permanent græs, ø-støtte
259	Permanent græs, fabrik, over 6 tons
272	Permanent græs til fabrik
274	Permanent lucernegræs over 25% græs, til fabrik
276	Permanent græs og kløvergræs uden norm, under 50 % kløver
278	Permanent lucerne og lucernegræs over 50% lucerne
279	Permanent græs til fabrik
286	Permanent græs og kløvergræs uden norm, over 50 % kløver
287	Græs til udegrise, permanent
305	Permanent græs, uden udbetaling af økologi-tilskud
312	20-årig udtagning
317	Vådområder med udtagning
318	MVJ ej udtagning, ej landbrugsareal
319	MFO-brak, Udtagning, ej landbrugsareal
335	MFO-bræmme, permanent græs, forårsslåning
336	MFO-bræmme, permanent græs, sommerslåning
337	MFO-bræmme, permanent græs, miljøtilsagn
363	Paludikultur, permanent græs
482	Skovlandbrug med permanent græs
488	Hønsegård, permanent græs